İbraname Ne Zaman Geçersizdir?

MAHKEME	KARAR TARİHİ	SONUÇ
Yargıtay 9. Hukuk Dairesi	02.10.2025	Bozma

ESAS NO	KARAR NO	İLGİLİ HÜKÜMLER
2025/6206	2025/7368	TBK 420, HMK ek madde 1, HMK 341/2

ÖZET

TBK 420'deki yazılılık, bir aylık süre, miktar açıklığı ve banka yoluyla noksansız ödeme şartlarını taşımayan ibraname kesin hükümsüzdür; banka ödemesi bulunmadığından makbuz olarak da mahsuba esas alınamaz.

Bu kararın özeti ve değerlendirmesi
savun.av.tr/ibranamenin-gecerlilik-sartlari-ve-makbuz-hukmu-2025-7368/ →

Karar metni

Yargıtay Karar Arama sisteminde yayımlandığı hâliyle, değiştirilmeden aktarılmıştır. Taraf adları kaynakta anonimdir.

9. Hukuk Dairesi 2025/6206 E. , 2025/7368 K.

"İçtihat Metni"

MAHKEMESİ :İş Mahkemesi

SAYISI : 2024/220 E., 2025/118 K.

İlk Derece Mahkemesince bozmaya uyularak verilen karar taraf vekillerince temyiz edilmekle; kesinlik, süre, temyiz şartı ve diğer usul eksiklikleri yönünden yapılan ön inceleme sonucunda gereği düşünüldü:

6100 sayılı Hukuk Muhakemeleri Kanunu'nun (6100 sayılı Kanun) 341/2 hükmü uyarınca, ilk derece mahkemeleri tarafından verilen ve miktar veya değeri kesinlik sınırını geçmeyen malvarlığı davalarına ilişkin kararlar kesindir. Temyize konu edilen miktarın kesinlik sınırının altında kalması hâlinde anılan Kanun'un 366. maddesi atfıyla aynı Kanun'un 352/1-(b) hükmü uyarınca temyiz dilekçesinin reddine karar vermek gerekir.

Dosya içeriğine göre Dairenin bozma kararından sonra İlk Derece Mahkemesince, 6100 sayılı Kanun'un 373/4 hükmü uyarınca bozmaya uyularak verilen kararda hüküm altına alınan ve temyize konu edilen miktar (bozulan karar tarihindeki ... Bankası efektif satış kuruna göre TL'ye çevrilerek hesaplandığı üzere), 14.11.2024 tarihli Resmî Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren

7531 sayılı Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun'un 22. maddesi ile 6100 sayılı Kanun'un ek madde 1 hükmüne eklenen 3. fıkra uyarınca, İlk Derece Mahkemesinin bozulan karar tarihi itibarıyla kesinlik sınırı olan 8.000,00 TL'nin altında kaldığından, davalılar vekillerinin temyiz dilekçelerinin miktardan reddine karar vermek gerekir.

Davacı vekilinin gerekli şartları taşıdığı anlaşılan temyiz dilekçesinin kabulüne karar verildikten ve Tetkik Hâkimi tarafından hazırlanan rapor dinlendikten sonra dosyadaki belgeler incelenip gereği düşünüldü:

I. DAVA

Davacı vekili dava dilekçesinde; müvekkilinin iş sözleşmesine haklı bir sebep olmadan son verildiğini ileri sürerek ihbar tazminatı, fazla çalışma, hafta tatili ile ulusal bayram ve genel tatil ücreti alacaklarının davalılardan tahsiline karar verilmesini talep etmiştir.

II. CEVAP

1. Davalı ... (Yeni ünvanı :...) vekili cevap dilekçesinde; alacakların zamanaşımına uğradığını, davacının iddialarının asılsız olduğunu, ödenmeyen bir alacağının bulunmadığını savunarak davanın reddini istemiştir.

2. Davalı ... AŞ vekili cevap dilekçesinde; bu Şirkete husumet yöneltilemeyeceğini savunarak davanın reddini istemiştir.

III. İLK DERECE MAHKEMESİ KARARI

İlk Derece Mahkemesinin 06.07.2020 tarihli kararı ile; toplanan kanıtlara ve aldırılan bilirkişi raporuna dayanılarak davalı işveren tarafından yapılan feshin haksız olduğu ve davacının ödenmeyen fazla çalışma, hafta tatili ile ulusal bayram ve genel tatil ücreti alacağı bulunduğu gerekçesiyle davanın kısmen kabulüne karar verilmiştir.

IV. İSTİNAF
İlk Derece Mahkemesinin 06.07.2020 kararına karşı süresi içinde taraf vekillerince istinaf başvurusunda bulunulması üzerine, ... Bölge Adliye Mahkemesi 8. Hukuk Dairesinin 04.11.2020 tarihli kararı ile; İlk Derece Mahkemesi kararının usul ve kanuna uygun olduğu gerekçesiyle tarafların istinaf başvurularının esastan reddine karar verilmiştir.

V. BOZMA VE BOZMADAN SONRAKİ YARGILAMA SÜRECİ

Bölge Adliye Mahkemesinin 04.11.2020 tarihli kararının süresi içinde davalılar vekilleri ve katılma yolu ile davacı vekilince temyiz edilmesi üzerine Dairece; davalı tarafından, UYAP ile oluşturulan elektronik ortam üzerinden İlk Derece Mahkemesine sunulan kök bilirkişi raporuna itiraz dilekçesi ile 2016 yılı Şubat- 2015 yılı Nisan ayları arasına ait işçi imzalı puantaj içerir ücret bordroları ve ibranamenin sunulduğu, sunulan bu belgeler değerlendirilmeden karar verildiği, belgelerin değerlendirilerek sonuca gidilmesi, davacının ücretinin davalı tarafından sunulan söz konusu belgeler, dava dilekçesinde ileri sürülen iddia, savunma, puantaj içerir bu ücret bordroları, banka kayıtları, tanık beyanları ve davacının açıklanan beyanı değerlendirilerek belirlenmesi, hafta tatili

alacağının talep aşılmaksızın hüküm altına alınması yönlerinden Bölge Adliye Mahkemesi kararının kaldırılmasına ve İlk Derece Mahkemesi kararının bozulmasına karar verilmiştir.

İlk Derece Mahkemesinin 29.03.2022 tarihli kararı ile; Dairemizin bozma ilâmına uyulmasına karar verilerek bu doğrultuda alınan 04.01.2022 tarihli bilirkişi raporuna göre davanın kısmen kabulüne karar verilmiştir.

İlk Derece Mahkemesinin 29.03.2022 tarihli kararına karşı süresi içinde davalılar vekillerinin temyiz isteminde bulunması üzerine Dairece; bozma ilâmına uyulmasına karşın 08.07.2019 tarihli bilirkişi raporuna karşı beyan dilekçesi adı altındaki dilekçe ekinde bulunan belgeler değerlendirilmeden, bozma gereği yerine getirilmeden karar verilmesinin hatalı olduğu, davacının ücretinin; dava dilekçesinde ileri sürülen iddia, savunma, puantaj içerir ücret bordroları, banka kayıtları, tanık beyanları ve davacının açıklanan beyanı değerlendirilerek belirlenmesi gerektiği belirtilerek 2. kez bozma kararı verilmiştir.

İlk Derece Mahkemesinin ilâm başlığında tarih ve sayısı belirtilen kararı ile; bozma ilâmına uyularak davacının aylık giydirilmiş brüt ücretinin 1.284,00 USD olduğu, davacının ihbar tazminatı alacağının bu ücret esas alınarak tespit edildiği, ibranamede ödenen miktar düşülerek ödenmesi gereken ihbar tazminatının belirlendiği, fazla çalışma, hafta tatili ve ulusal bayram ve genel tatil ücreti alacağının ise bulunmadığı gerekçesiyle bakiye ihbar tazminatı hüküm altına alınmak diğer talepler reddedilmek suretiyle davanın kısmen kabulüne karar verilmiştir.

VI. TEMYİZ

A. Temyiz Sebepleri

1. Davacı vekili temyiz dilekçesinde;

a. Ücret tespitinin hatalı olduğunu,

b. Davalı tarafça sunulan ibranamenin geçersiz olduğunu,

c. Davalı işveren tarafından müvekkile herhangi bir ödeme yapılmadığını,

d. Bilirkişi tarafından fazla çalışma, ulusal bayram ve genel tatil ile hafta tatili ücretinin hesaplanmamasının hatalı olduğunu,

e. Yargıtay bozma ilâmları gereğince eksiklikler giderilmemiş olup müvekkilin dinlenilmesi gerektiğini,

f. Sonradan sunulan belgelere itibar edilerek davalılara vekâlet ücretine hükmedilmesinin haksız olduğunu, ileri sürmüştür.
2. Davalılar vekillerinin temyiz dilekçeleri miktardan reddedildiğinden, temyiz sebeplerine yer verilmemiştir.

B. Değerlendirme ve Gerekçe

Dosya içeriğine, bozmanın mahiyeti ve kapsamına göre taraflar arasındaki uyuşmazlık, fesih ve ihbar tazminatı, ücret miktarı, ibranamenin geçerliliği, fazla çalışma, hafta tatili ile ulusal bayram ve

genel tatil alacaklarının ispatı, hükmün usuli kazanılmış hak ilkesine uygun olup olmadığı ve vekâlet ücreti hususlarına ilişkindir.

1.Taraflar arasında davacının aldığı ücret konusunda uyuşmazlık bulunmaktadır.

Bozma sonrası İlk Derece Mahkemesince davacının ücreti net 1.080,00 Amerikan Doları(USD) olarak belirlenmiş olup varılan sonuç dosya içeriğine uygun değildir. Davacı tanıklarından ... davacının 1.650,00 -1.700,00 USD aldığını, 200,00 USD'nin elden ödendiğini gerisinin bankaya yatırıldığını, diğer davacı tanığı ... ise 1.800,00 USD aylık ücret için anlaşıldığını ancak sürekli olarak 1.400,00 -1.600,00 USD arası bir ödeme yapıldığını beyan etmiştir.

Davacı ile aynı dönemde, davalı işyerinde alçı sıva boya ustası olarak çalıştığı anlaşılan davacı tanığı ...'nın işçilik alacaklarına ilişkin açmış olduğu dosyada (Dairemizin 2022/5262 Esas, 2022/6057 Karar sayılı dosyası) 1.650,00 USD ücret aldığı kabul edilmiştir. Davacıya çalışma süresi boyunca banka kanalıyla yapılan ödemelerin aylık ortalaması, davacı tanık beyanları, Dairemizin 2022/5262 Esas, 2022/6057 Karar sayılı emsal dosyası ve davacının tanık olarak dinlendiği dosyada ücretlerinin her ay değiştiği fakat yaklaşık olarak 1.200,00-1.300,00-1.400,00 USD gibi bir miktar ücret aldıkları yönündeki beyanı dikkate alındığında, davacının 1.400,00 USD ücretle çalıştığının kabulü ile sonuca gidilmesi gerekirken yazılı şekilde hüküm tesisi hatalı olup bozmayı gerektirmiştir.

2. Taraflar arasında düzenlenen ibranamenin geçerli olup olmadığı konusunda da uyuşmazlık bulunmaktadır.

İbranamelerin geçerliliği konusundaki ilkeler, Dairemizin 22.09.2020 tarihli ve 2020/1206 Esas, 2020/8776 Karar sayılı kararında açıklanmıştır. Buna göre iş ilişkisinde borcun ibra yoluyla sona ermesi 6098 sayılı Türk Borçlar Kanunu'nun (6098 sayılı Kanun) 420. maddesinde öngörülmüştür. Sözü edilen hükme göre, işçinin işverenden alacağına ilişkin ibra sözleşmesinin yazılı olması, ibra tarihi itibarıyla sözleşmenin sona ermesinden başlayarak en az bir aylık sürenin geçmiş bulunması, ibra konusu alacağın türünün ve miktarının açıkça belirtilmesi, ödemenin hak tutarına nazaran noksansız ve banka aracılığıyla yapılması şarttır. Bu unsurları taşımayan ibra sözleşmeleri veya ibraname kesin olarak hükümsüzdür. Hakkın gerçek tutarda ödendiğini ihtiva etmeyen ibra sözleşmeleri veya ibra beyanını muhtevi diğer ödeme belgeleri, içerdikleri miktarla sınırlı olarak makbuz hükmündedir. Bu hâlde dâhi, ödemelerin banka aracılığıyla yapılmış olması gerekir. 6098 sayılı Kanun'un değinilen maddesinde, işverence yapılacak olan ödemelerin banka yoluyla yapılması zorunluluğunun getirilmesi, ibranamenin geçerliliği noktasında sonuca etkilidir. Ancak banka dışı yollarla yapılan ödemelerde de borç ibra yerine tamamen veya kısmen ifa yoluyla sona ermiş olur.

Somut olayda, bilirkişi tarafından "davacı tarafından imzalanmış ibranamede işyerinde, çalışmaya başladığı tarihten işten ayrıldığı güne kadar geçen çalışma süresi içindeki bütün ücretlerini ve her türlü sosyal hakları , hafta tatili, ulusal bayram ve genel tatil günlerine ait ücretlerinin ve ayrıca yapmış olduğu fazla çalışma ücretleri ile yıllık izin ücretlerini ve ayrılış esnasında hak etmiş olduğu bütün alacaklarını eksiksiz aldığını beyan ederek davacı ... ibra ettiği anlaşıldığından" gerekçesiyle fazla çalışma, hafta tatili ile ulusal bayram ve genel tatil ücreti alacakları hesaplanmamış ve

ibranamede tazminat olarak yazılı miktar, hesaplanan ihbar tazminatından mahsup edilmiştir. İlk Derece Mahkemesince bu doğrultuda fazla çalışma, hafta tatili ile ulusal bayram ve genel tatil alacaklarının reddine karar verilmiş ve bakiye ihbar tazminatı hüküm altına alınmıştır.

Dosya kapsamında bulunan ve 6098 sayılı Kanun döneminde imzalanan ibraname, yukarıda yer verilen ilkede belirtilen geçerlilik şartlarını taşımadığı anlaşıldığından, 6098 sayılı Kanun'un 420. maddesine göre geçersizdir.

Şu hâlde ibranamede yazılı ihbar tazminatı miktarının, banka yoluyla ödendiğine dair bir bilgi bulunmadığı gibi banka dışı yolla yapılan bir ödeme ile borcun ibra yerine tamamen veya kısmen ifa yoluyla sona ermiş olduğunu gösteren bir ödeme belgesi de bulunmadığından mahsup edilmesi hatalı olmuştur.

Ayrıca dosya kapsamına göre hesaplanması ve varsa hüküm altına alınması yerine geçersiz ibraname esas alınarak fazla çalışma, hafta tatili ile ulusal bayram ve genel tatil alacaklarının reddine karar verilmesi de doğru olmamıştır.

VII. KARAR

Açıklanan sebeplerle;

A. Davalılar Temyizi Yönünden

Davalılar vekillerinin temyiz dilekçelerinin miktardan REDDİNE,

B. Davacı Temyizi Yönünden

Temyiz olunan İlk Derece Mahkemesi kararının BOZULMASINA,

Peşin alınan temyiz karar karar harcının istek hâlinde ilgililere iadesine

Dosyanın kararı veren İlk Derece Mahkemesine gönderilmesine,

02.10.2025 tarihinde oy birliğiyle karar verildi.